

Otvorenje zbirke dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar

Zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin-Ribar za javnost je otvorena 17. lipnja 2009., nakon dugotrajne obnove zbirke i palače u Demetrovoj 3, u kojoj se zbirka nalazi. Nakon prigodnog programa u kojemu je predstavljena zbirka, a Anja Šovagović Despot i Dragan Despot pročitali poemu Cate Dujšin-Ribar, Zbirku je otvorio gradonačelnik Milan Bandić.

Zbirka je donacija gradu Zagrebu. Darovnim ugovorom potpisanim 26. svibnja 1976. godine Cata Dujšin-Ribar darovala je zbirku slika, umjetničkih predmeta, knjiga te arhivsku građu, cjelokupni inventar svog stana u Demetrovoj 3, Gradu Zagrebu uz uvjet da se u stanu uredi *memorijalna zbirka* gdje će posjetitelji moći steći uvid u život i rad troje značajnih ljudi hrvatske kulture, umjetnosti i politike te razgledati vrijednu zbirku umjetnina.

Donacija je čin altruizma donatora, ali i ostvarivanja kolektivne memorije i upisivanja u dugovječnost. Njome donator štiti svoj trud i rad od

propadanja i zaborava, a svojoj zbirci daruje novi život i trajanje u budućnosti. Zbirka je tako spašena od propadanja i rasipanja te, uz muzeološku pažnju i stručnu obradu, postaje dostupna javnosti i postaje mali memorijalni muzej. Upravo to je Cata imala na umu kad je donijela odluku o darivanju. Gradu Zagrebu, u koji je došla 1917. godine na studij i u kojem je umrla 8. 9. 1994., darovala je, osim svojih slika, i cjelokupnu svoju ostavštinu – sav inventar svog stana.

Adresa Demetrova 3 povezuje tri iznimne osobe iz našeg kulturnog i političkog života. To su Dubravko Dujšin – slavni glumac, redatelj i kazališni pedagog; dr. Ivan Ribar – istaknuti političar prije, a poglavito poslije Drugog svjetskog rata; Cata Dujšin-Ribar – slikarica i pjesnikinja, osoba koja je svoj životni put povezala s dvojicom spomenutih muškaraca.

Zbirka sadrži nekoliko cjelina: osamdesetak slika same donatorice; stilski namještaj i predmete umjetničkog obrta iz razdoblja 18. – 20. st.; osobito vrijednu sliku Vittorea Crivellija iz 15. stoljeća;

Atelier Cate Dujšin-Ribar s pogledom na ostale sobe,
foto: Miljenko Gregl

slike i skulpture iz razdoblja od 16. do 20. st., potom ostavštinu dr. Ivana Ribara u kojoj se nalaze slike Vjekoslava Karasa iz njegove obiteljske ostavštine, te slike njegovog sina Jurice, akademskog slikara stradalog u Drugom svjetskom ratu, tu je još bogata biblioteka, Catina i Dubravkova te dr. Ribara, oko 500 Catinih pjesama u rukopisu, fotografije i druga dokumentacija vezana uz život i rad Cate, Dubravka Dujšina i dr. Ivana Ribara.

Zbirka Catinih slika čini presjek njenog cjelokupnog slikarskog opusa od 1919. do 1989. godine. Većina slika izvedena je u tehnici ulja na platnu, kartonu ili lesonitu, no ima i crteža ugljenom ili olovkom te akvarela. Tematski su najviše zastupljeni pejzaži, i to većinom motivi njoj omiljenih maslina, zatim vedute dalmatinskih gradova. Cata je bila vrsna portretistica, te u zbirci imamo osim njezinog autoportreta i znatan broj portreta, a istaknuto mjesto zauzimaju portreti obojice njenih muževa – Dubravka Dujšina i dr. Ivana Ribara, te njoj omiljenih pjesnika Lorke i Njegoša.

Cata i Dubravko Dujšin doselili su se u Demetrovu 3 godine 1936. iz Doma glumaca na Marulićevom trgu. Tu su živjeli do Dubravkove smrti 1947., a nakon Catine udaje za dr. Ivana Ribara, 1952., ovaj je stan postao i njegov dom. Stan Cate Dujšin-Ribar nalazi se na drugom katu palače u Demetrovoj 3. Palača je iznimne kulturno-povijesne, arhitektonske i urbanističke vrijednosti i ima značaj kulturnog dobra. Kuća je izgrađena na gradskom bedemu sredinom 18. st., a današnji oblik četverokrakne palače s unutrašnjim dvorištem dobila je dogradnjama u 19. i 20. stoljeću. Do sredine 19. st. kuća se sastojala od jednokatnog zapadnog krila na bedemu i sjevernog krila prema ulici uz koje je bila staja. Sredinom 19. st. dograđen je kat na uličnom krilu, veža i klasicističko stubište, te drveni trijem na istočnoj i južnoj strani dvorišta. Drugi kat na zapadnom i sjevernom krilu dograđen je 1926. godine prema projektu arhitekta Ignjata Fischera, koji je u ovoj kući imao atelijer. Tada je dvorišni trijem dobio kamene stupove, a u dvorištu je načinjen zdenac.

Stan u kojem se nalazi Zbirka je prostrani četverosobni stan s djevojačkom sobom, površine 128 m². Memorijalni prostor stana čine hodnik, Catina soba, dnevni boravak, spavaonica i soba dr. Ivana Ribara i autentičan je ambijent koji će čuva-

ti sjećanje na jednog velikana hrvatskog glumišta, jednog odvjetnika i političara i Catu, slikaricu i pjesnikinju koja je širinom svoga duha povezala sve njih i čuvajući njihove predmete njegovala ljubav i uspomenu kroz svoje slike i pjesme.

Muzeološka prezentacija napravljena je tako da u potpunosti čuva autentičnost ambijenta kakav je on bio i za života darovateljice Cate Dujšin Ribar. Kretanje posjetitelja nije ograničeno pregradama ili lancima, već je dozvoljeni smjer kretanja istaknut transparentnom zaštitnom oblogom položenom na postojeće sagove i tepihe. U hodniku, gdje započinje obilazak, nalazi se glavna legenda s biografskim podacima slavnih stanara, a svaka prostorija ima istaknutu legendu koja objašnjava raspored predmeta u tom prostoru.

Zbirka je otvorena srijedom od 11 do 17 sati.

After a long period of renovation, the collection of Dr. Ivan Ribar and Cata Dujšin-Ribar opened to the public on June 17, 2009, at Demetrova 3, where the collection is presently housed. The collection is the donation to the City of Zagreb. With the deed of gift signed on May 26, 1976, Cata Dujšin-Ribar donated to the City of Zagreb a collection of her paintings, objects of fine art, pictures and sculptures dating from the 15th to the 20th century, books and archive material, as well as the entire inventory of her flat in Demetrova 3, stipulating that a *memorial collection* should be set up in the flat. The address Demetrova 3 brings together three exceptional personalities from our cultural and political life. They are Dubravko Dujšin, a famed actor, director and theatre educator, Dr Ivan Ribar, a leading politician before and particularly after World War II, and Cata Dujšin-Ribar, a painter and poetess, a person who linked her life with these two men.

The collection is housed in a spacious four-room flat containing an additional maid's room and covering 128 square metres in all. The memorial area consists of the hall, Cata's room, the sitting room, the bedroom and the room of Dr Ivan Ribar. It has preserved the authentic ambient that mirrors the life of its donor.

The Collection of dr Ivan Ribar and Cata Dujšin-Ribar Opens to the Public